

Sygn. akt IV CZ 86/13

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Iwona Koper (przewodniczący)

SSN Kazimierz Zawada

SSN Maria Szulc (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa H. G.

przeciwko C. K. i S. K.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 28 listopada 2013 r.,

zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Okręgowego w L.

z dnia 14 marca 2013 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy odrzucił, na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c., skargę kasacyjną powódki od wyroku tego Sądu z dnia 4 lipca 2012 r. jako nieopłaconą w terminie określonym w art. 112 ust. 3 u.k.s.c., bowiem wobec doręczenia pełnomocnikowi powódki odpisu postanowienia o częściowym zwolnieniu od kosztów sądowych w dniu 28 stycznia 2013 r. termin do uiszczenia opłaty upłynął z dniem 4 lutego 2013 r. i w terminie tym opłata nie została uiszczona.

W zażaleniu, powódka zarzucając naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 112 ust. 3 u.k.s.c. wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu. Jako przyczynę nie uiszczenia opłaty w terminie wskazała własną ocenę, że postanowienie sądu drugiej instancji w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym powinno być rozpatrywane jako orzeczenie sądu pierwszej instancji i podlegać zażaleniu. W celu zaskarżenia tego postanowienia powódka złożyła wniosek o doręczenie uzasadnienia i w jego konsekwencji toczyło się postępowanie zakończone postanowieniem o odrzuceniu wniosku oraz odrzuceniu zażalenia na to postanowienie. Powódka podkreśliła nadto, iż niezaskarżalność tego postanowienia powoduje naruszenie zasady swobodnego dostępu do sądu i konstytucyjnej zasady dwuinstancyjności postępowania sądowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 112 ust. 3 u.k.s.c., jeżeli pismo wniesione przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego podlega opłacie stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu lub wartości zaskarżenia i wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych został oddalony, to tygodniowy termin do opłacenia pisma biegnie od doręczenia stronie prawomocnego postanowienia. Przepis ten ma zastosowanie również w wypadku częściowego zwolnienia od kosztów sądowych.

Skarżąca nie kwestionuje, że nie opłaciła opłaty od skargi kasacyjnej w terminie wskazanym w art. 112 ust. 3 u.k.s.c., a jedynie wskazuje na własny pogląd prawny co do zaskarżalności postanowienia sądu drugiej instancji

w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych. Pogląd ten nie znajduje uzasadnienia w świetle obowiązującego stanu prawnego. Zaskarżalność postanowień sądu drugiej instancji została uregulowana w art. 394¹ i 394² k.p.c. i postanowienie o zwolnieniu od kosztów sądowych w zakresie opłaty od skargi kasacyjnej nie należy do żadnej kategorii postanowień wymienionych w tych przepisach. Jako postanowienie niezaskarżalne nie podlega ono uzasadnieniu (art. 398 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 357 § 2 k.p.c.). Nie ma więc podstaw do uznania, że początek biegu terminu do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej w wypadku odmowy lub częściowego zwolnienia od kosztów sądowych przez sąd drugiej instancji wyznacza inna data, niż określona w art. 112 ust. 3 u.k.s.c., a zwłaszcza, że jest to data zakończenia postępowania wywołanego wniesieniem niedopuszczalnego środka zaskarżenia prawomocnego postanowienia. Nie ma także podstaw do stwierdzenia, że niezaskarżalność omawianego postanowienia powoduje naruszenie zasady swobodnego dostępu do sądu i naruszenie konstytucyjnej zasady dwuinstancyjności postępowania sądowego. W wypadku odrzucenia skargi kasacyjnej prawidłowość postanowienia sądu drugiej instancji w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych podlega bowiem kontroli Sądu Najwyższego na wniosek skarżącego na podstawie art. 380 k.p.c. W niniejszej sprawie skarżący takiego wniosku nie złożył.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.